

עדנה גורני
עורכת מדור שירת הסביבה

עקבות חזירי הבר / אגני משעול

July, 2017 ב 24

גיליון סתיו 2017 / כרך 8 (3)

שירת הסביבה

עקבות חזירי הבר, שוב הם עָבְרוּ כָּאן
קרובים כָּל כֶּךָ לְבָתִּים,
אין להם מקום כָּכֵר בְּאֶרֶץ הַבְּטוּן.
כְּלָבֵי מַרְחָרְחִים בְּהַתְרַגְּשׁוֹת,
לפי התור הם משמינים לתוך העקבות
כְּחוֹתְמִים עַל עֲצוּמָה.
שֶׁהִפְקִנִים יִתְּנוּ לָהֶם כֹּחַ,
וְהַרְמוֹנִים וְהַתְּפוּזִים,
שֶׁמְטָעֵי הָאֶפְרֶסֶק שְׁלֵי יִסְתִּירוּ אוֹתָם
מְרוֹבֵי הַצִּיָּדִים
וְאֵלֵהֶם שְׁיָגֵן וְיַעֲמִיק אֶת מְאוֹרְתֵיהֶם.

יריית זינוק

אני מזמינה את קוראי כתב העת לבקר בכל גיליון בפינת השיר, שבכל פעם נאיר בה זווית אחרת ביחס שלנו לסביבה. לכבוד חנוכת "שירת הסביבה" אנסה לענות של השאלה מה לכתב העת *אקולוגיה וסביבה* ולשירה?

אני אקולוגית במקצועי, ועבדתי שנים בשמירת טבע ובמחקר. אני מעריכה מאוד את העוסקים במדעי הסביבה, ואני מודעת לחשיבות הפעילות המדעית במעקב אחר נזקים סביבתיים ובניסיון למזער אותם, ואף בפיתוח טכנולוגיות ידידותיות לסביבה, כמו גם בהשפעה על קובעי המדיניות.

האם זה מספיק? החשיבה הרציונלית-מדעית שולטת בעולם המערבי-טכנולוגי לפחות מאז מיסוד המדע המודרני במאה ה-17. חשיבה זו משפיעה לא רק על המדע, אלא גם על פעילויות אנושיות אחרות כמו כלכלה ותעשייה, שלהן השפעה רבה על הסביבה. הכלכלה כיום מבוססת על רווח מִיָּדִי בטווח הקצר, על ייצור הולך וגובר ועל שימוש בזבזני באנרגיה ובמשאבים סביבתיים. את הריבית של הטבע חיסלנו, ואנו חיים כיום על הקרן, כלומר על חשבון הדורות הבאים ועל חשבונם של אנשים ונשים שחיים ברמת חיים נמוכה בהרבה משלנו. הפערים הגלובליים הגדולים מביאים כבר כיום לגלי פליטים שילכו ויתגברו – חלק מהם פליטי מלחמות, חלק מהם פליטי חוסר אפשרות להתפרנס, חלק מהם פליטי אקלים.

נחוץ משהו נוסף. לא רק היגיון צרוף, אלא גם רגש. רגש שעשוי לגרום לנו לעצור לרגע, להתבונן, לשים לב. שימו לב כמה יפה הביטוי – לשים את הלב, לתת מקום לרגשות, לאמפתיה ולאהבה. ואולי מפה תצמח תודעה אחרת. אולי תתחדד הרגישות לסביבה, לבני אדם אחרים, לבעלי החיים ולצמחייה.

בתי הגידול של חזירי הבר, כמו של מינים רבים אחרים, הולכים ומצטמצמים בעקבות פיתוח, סלילת כבישים, הקמת שכונות חדשות וכדומה. המשוררת אגי משעול, בשירה "עקבות חזירי הבר"^[1], מתבוננת, מרגישה, ומעוררת אותנו לחשוב מהן זכויותיהן של חיות הבר אל מול הזכויות שלנו, בני האדם. משעול אינה מציעה פתרון, אלא מתארת את מצוקתם של החזירים. האם גם הם ראויים להתחשבות? לאמפתיה? התשובה בשיר היא "כן" החלטי.

מקורות

1. משעול א. 2004. מבחר וחדשים. ירושלים: מוסד ביאליק, תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.
-